

[Forsvarsministeren.]

det generelle spørgsmål: klimaet på arbejdspladsen.

Det samme vil jeg i og for sig gerne sige til det ærede medlem hr. Sigsgaard, som netop ønskede en undersøgelse, der skulle gå videre og også udstrækkes til at omfatte talsmandsordningen og talsmandsordningens problemer. Jeg vil her gerne indskyde den bemærkning i denne debat, at når det drejer sig om reglementer, om bestemmelser, så er der hverken i spørgsmålet om mand-skabsbehandlingen eller i spørgsmålet om mandskabets rettigheder nogen brist — det er der efter min opfattelse ikke. Bestemmelserne er, hvis de efterleves til punkt og prikke, så effektive, så gode og så hensyn-tagende, som det vel kan ønskes. Det, det drejer sig om, er simpelt hen spørgsmålet om den bredere administration og om efter-leven af disse bestemmelser; det vil altså sige netop det, jeg centralt har taget op til overvejelse: klimaet på arbejdspladsen.

Det ærede medlem hr. Iver Poulsen var i og for sig den eneste af de ærede ordførere, som blev hængende på sidesporet, og som ikke gik ind i det mere positive forsøg på at finde frem til for det første erkendelsen af problemet og for det andet en kule-gravning af problemet, men mere hæftede sig ved en yderst alvorlig kritik af min person og min behandling af disse spørgs-mål. Jeg skal ikke gå dybere ind i den debat; den har efter min opfattelse ingen som helst relation til det, der er kerne-punktet: er klimaet i vort forsvar af en sådan karakter, at vi igennem dette klima understøtter og underbygger den effektivitet, og det vil sige den idé, som vi på andre områder også igennem dette høje tings bevillinger lægger i vort ønske om at opret-holde et forsvar? Det er det, der for mig er kernepunktet, og ikke nogle sideafsporinger — selv om jeg på dette punkt må ud-sættes for nogen kritik.

Det ærede medlem rettede dernæst skytset imod personelordningen; men det er vist en debat, vi ikke kan genoplive igen. Den tid, da vi havde underofficerer i Danmark, er for længst forbi, og den kommer aldrig igen, naturligvis ikke. Og hvorfor i alverden skulle man ikke kunne opbygge en fornuftig mandskabsbehandling, en men-neskelig, demokratisk mandskabsbehand-

ling i overensstemmelse med de krav, et moderne samfund må stille, med de moderne metoder, ud fra en moderne sammensætning af personellet? Selvfølgelig kan vi det — det har jeg en dyb overbevisning om — og jeg tror også, at der, hvis alle de gode bestræbelser, som på en række felter allerede er startet, samles i et forsøg på at bryde, jeg havde nær sagt igennem muren, også vil kunne opnås virkelig positive og gode resultater.

Endelig må jeg måske gøre et par enkelte bemærkninger til det ærede medlem hr. Erik Kragh. Jeg kan på visse felter helt tilslutte mig de mere generelle betragtninger, som det ærede medlem gjorde gældende, men det er min alvorlige overbevisning, at det ærede medlem ser for lyst på situationen. Jeg tror ikke, at det ærede medlem kommer helt til bunds i de spørgsmål, der faktisk melder sig her. Må jeg tage en enkelt ting. Det ærede medlem vil enten i dag eller i morgen eller en af de nærmeste dage være i besiddelse af den sidste rapport, som hærchefen og hærkommandoen har ladet udarbejde om en undersøgelse af knap 200 løjtnantslever, nøjagtigt udregnet 196, fra våbneens skoler — altså værnepligtige sergen-ter, som med sergentbriller vurderer situa-tionen. Jeg skal ikke citere denne rapport, som endnu ikke er offentliggjort, men som vi i hvert fald inden for forsvaret får lejlig-hed til at debattere, og som det er min hensigt at opfordre hærchefen til at stille til disposition for de undersøgelser, der kommer til at finde sted i det udvalg, jeg påtænker at nedsætte. Der er 2 ting, som er klare og tydelige i denne rapport, og som jeg gerne vil nævne her. For det første, at det er et generelt indtryk af en samlet vurdering af disse 196 værnepligtige sergen-ters vurdering af deres kolleger, sergen-terne i geleddet. Jeg nævner: ca. 30 pct. er uegnede til deres job. Og man føjer til, at dette skyldes bl. a. for det første en dårlig udvælgelse — jeg henviser til, hvad jeg tidligere har sagt, at hærkommandoen opererer med forsøg på at få et bedre ud-vælgelsesgrundlag end det, man har i øje-blikket, altså en erkendelse af, at den gamle udvælgelsesmetode ikke er helt effektiv. For det andet siger disse værnepligtige sergen-ter, at i et enkelt våben har kun et fåtal fået nogen støtte fra deres kompagni-